

FILOSOFEREN MET KINDEREN EN JONGEREN OVER KUNST – Dat is de vraag!

1 Van alle leerkrachten twee uitersten:

- Verhaal $2+2=5$, uit 'Zeb', Gideon Samson | analogie van scène uit '1984', G. Orwell
- Anekdote over Januz Korczak die zelf moest voorkomen in de kinderrechtbank

Spanningsveld tussen twee polen die de vrije denkruimte omspannen.

1. Kinderen zijn verantwoordelijk voor het eigen denken.
2. De leerkracht bepaalt wat de kinderen denken.

Een deelnemer noemt het concept autoriteit. Bij wie ligt die eigenlijk als het gaat om wat kinderen denken?

2 Opdracht: maak een zo lelijk mogelijke tekening

3 Filosofisch gesprek over de vraag: wanneer is iets lelijk / mooi?

Kern van een filosofisch gesprek:

Wat staat er op het spel? | Waar schuurt het? | De groep doet samen het denkwerk. | De begeleider is zich ervan bewust dat 'het goede antwoord' op de startvraag niet bestaat.

Doorvragen:

- Wat maakt dat je dat zegt?
- Wat is je argument?
- Waarom denk je dat?
- Is dat altijd zo?
- Geef eens een voorbeeld?
- Is het tegenovergestelde ook waar?

4 Waarom filosoferen?

- Als je alleen luistert naar degene die het voor het zeggen heeft, dan ontstaat er nooit verbetering en verandering.
- Kinderen die mogen onderzoeken wat ze denken en wat de ander denkt, ontwikkelen zelfvertrouwen en veerkracht.
- Weerstand bieden tegen de verleiding om alleen te luisteren naar degene die bevestigt wat jij al dacht / voelt.

5 Bouw wat je denkt met beperkt aantal blokjes: Kunst ...

Doel: je denken toespitsen naar een beeld. Je kunt dit beeld verwoorden in 1 zin en vervolgens ook terugbrengen naar 1 woord. Het denken wordt dan aangescherpt en het vergt een beetje moed om alle andere mogelijke betekenissen los te laten. De achtergrond van deze oefening is dat degene met

het idee zich niet hoeft te identificeren met dat idee. Loslaten en bevragen zijn de eerste stappen om over ideeën en gedachten te kunnen filosoferen.

6 Wees je eigen museumgids

1. Loop 5 minuten door het gebouw en kijk naar de kunstwerken
2. Vind daarna een ander.
3. Neem de ander mee naar het werk waar je het langst voorstond.
4. Leg uit waarom dat was.
5. Nu de ander (stap 3-5)

Paulien Hilbrink | paulienhilbrink@oisdatzo.nl | www.oisdatzo.nl | gezoutengeluiden.nl

*Nooit te klein om **GROOT** te denken* verschijnt oktober 2026 bij uitgeverij Boom